

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะได้สรุปเรื่องราวในวิทยานิพนธ์ทั้งหมด อันได้แก่ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยโดยสังเขป ผลการวิจัยที่สำคัญ อภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตร และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจปัญหาการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ในเขตการศึกษา 5

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ซึ่งประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

1.2 หัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ ได้แก่ หัวหน้าสายวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา พลานามัย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปศึกษา และหัวหน้าสายวิชาศิลปปฏิบัติ

1.3 อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา พลานามัย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปศึกษา และอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ

1.4 เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่ เจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร สร้างขึ้นโดยอาศัยหน้าที่การใช้หลักสูตรของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยศึกษารวบรวมจากตำรา เอกสาร งานวิจัย รายงานสรุปผลการสำรวจปัญหาครั้งที่ 1 โครงการติดตามผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 ของกองการวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ รวมทั้งการที่ผู้วิจัยได้ออกไปสำรวจปัญหาการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 ในโรงเรียน โดยวิธีการสังเกตและสัมภาษณ์ แล้วนำประเด็นและสาระสำคัญมาสร้างเป็นแบบสำรวจปัญหา 14 ฉบับ แต่ละฉบับเพื่อถามความคิดเห็นเรื่องการใช้หลักสูตรของบุคคลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ ใช้ฉบับเดียวกันถามทุกหมวดวิชา โดยใช้ถามหัวหน้าสายวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ ดังนี้คือ หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาสังคมศึกษา หมวดวิชาพละ-นามัย หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาศิลปศึกษา และหมวดวิชาศิลปะปฏิบัติ ส่วนอาจารย์ผู้สอนได้สร้างแบบสอบถามตามลักษณะของหมวดวิชา และถามอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาดังกล่าวแล้ว นอกจากนี้ยังมีแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด หลังจากนั้นให้นำแบบสำรวจปัญหาแต่ละฉบับไปทดสอบขั้นต้นกับผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ 6 ท่าน รวมทั้งนำไปทดสอบขั้นต้นกับผู้ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ในโรงเรียนทุกฝ่าย จำนวน 3 โรงเรียน และให้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วมาพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจไปส่งยังโรงเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเอง แล้วขอความช่วยเหลือจากผู้อำนวยการโรงเรียนหรืออาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใดตามที่ผู้อำนวยการโรงเรียนหรืออาจารย์ใหญ่มอบหมายให้ช่วยแจกแบบสำรวจไปยังบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 ตามต้องการ รวมทั้งเป็นผู้เก็บรวบรวมไว้แล้วนักวันที่ผู้วิจัยไปรับคืน และมีแบบสำรวจบางฉบับผู้วิจัยไม่ได้รับคืนในวันนัด ทางโรงเรียนหรือผู้ตอบแบบสอบถามก็กรุณาจัดส่งมาให้ทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้รับแบบสำรวจ

คืนภายในวันที่ 30 มกราคม 2519 โดยได้รับคืนจากผู้บริหารโรงเรียน 49 ฉบับ 92.45 %
 หัวหน้าสายวิชาภาษาไทย 14 ฉบับ 93.33 % หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา 15 ฉบับ 100 %
 หัวหน้าสายวิชาพลานามัย 11 ฉบับ 71.30 % หัวหน้าสายวิชาวิทยาศาสตร์ 12 ฉบับ 80.00 %
 หัวหน้าสายวิชาคณิตศาสตร์ 13 ฉบับ 86.67 % หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษ 13 ฉบับ 86.67 %
 หัวหน้าสายวิชาศิลปศึกษา 6 ฉบับ 100 % หัวหน้าสายวิชาศิลปะปฏิบัติ 3 ฉบับ 100 % อาจารย์
 ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาไทย 24 ฉบับ 80.00 % อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาสังคมศึกษา 26
 ฉบับ 86.67 % อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย 21 ฉบับ 70.00 % อาจารย์ผู้สอนใน
 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 27 ฉบับ 90.00 % อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาคณิตศาสตร์ 23 ฉบับ
 76.67 % อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ 26 ฉบับ 86.67 % อาจารย์ผู้สอนใน
 หมวดวิชาศิลปศึกษา 5 ฉบับ 83.33 % อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปะปฏิบัติ 2 ฉบับ 66.67 %
 เจ้าหน้าที่แนะแนว 11 ฉบับ 78.57 % เจ้าหน้าที่ทะเบียน 13 ฉบับ 86.67 % เจ้าหน้าที่วัด
 ผลการศึกษา 11 ฉบับ 71.33 % และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด 13 ฉบับ 86.67 %

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนใหญ่ได้ทำการวิเคราะห์โดยแยกตามแบบสำรวจที่แม่
 บุคลากรที่เป็นผู้ใช้หลักสูตร ส่วนหัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ ซึ่งใช้แบบสำรวจฉบับเดียวกัน เมื่อได้
 ข้อมูลกลับมาแล้วก็นำมาวิเคราะห์แยกแต่ละหมวดวิชาเพื่อให้เห็นปัญหาเด่นชัดแต่ละหมวดวิชา
 รวมทั้งวิเคราะห์แบบสำรวจปัญหาของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละหมวดวิชาควบคู่ไปกับหัวหน้าสายหรือ
 หัวหน้าหมวดวิชาของตน คำถามของหัวหน้าสายวิชาและของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาหรือสาย
 วิชาเดียวกันที่ถามเหมือนกันได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจนขึ้น วิธีการ
 วิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้มี 4 วิธีดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์จำนวนความถี่ในการตอบแบบรายการตรวจสอบด้วยสัดส่วน
2. วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยร้อยละ
3. วิเคราะห์ค่าระดับของปัญหาการใช้หลักสูตรด้วยค่าเฉลี่ย
4. วิเคราะห์การกระจายของการตอบระดับปัญหาการใช้หลักสูตรด้วยส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากตำแหน่งของคะแนน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พอจะสรุปผลการวิจัยได้ตามลำดับดังนี้คือ ข้อมูลเกี่ยวกับ ผู้ตอบแบบสอบถาม การใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชา และอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา พลานามัย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปะศึกษา และการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชา ศิลปปฏิบัติ การสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับ วิธีสอน วิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอน ใช้ รวมทั้งการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่แนะแนว ทะเบียน วิชาการศึกษา และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ใช้ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน 49 คน หัวหน้าสายวิชา 87 คน อาจารย์ผู้สอน 154 คน และเจ้าหน้าที่ 48 คน ซึ่งจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพได้ดังนี้

เกี่ยวกับวุฒิทางวิชาชีพ บุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนมีวุฒิในระดับปริญญาตรีมากที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียน 48.90 % หัวหน้าสายวิชา 50.57 % อาจารย์ผู้สอน 73.37 % และเจ้าหน้าที่รวมบุคลากรในเขตการศึกษา 5 ที่ตอบแบบสอบถามมีวุฒิปริญญาตรี 62.43 %

เกี่ยวกับระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ปัจจุบัน ผู้บริหารโรงเรียนมีระยะเวลาปฏิบัติงานในหน้าที่ปัจจุบัน 5 ปีขึ้นไปมากที่สุด 36.73 % รองลงไปคือ 1-3 ปี 32.65 % หัวหน้าสายวิชามีระยะเวลาปฏิบัติงานในหน้าที่ปัจจุบัน 5 ปีขึ้นไปมากที่สุด 45.98 % ส่วนอาจารย์ผู้สอนมีระยะเวลาปฏิบัติงานในหน้าที่ปัจจุบันต่ำกว่า 1 ปี 27.92 % 1-3 ปี 26.62 % และ 3-5 ปี 26.62 % ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกันมาก สำหรับเจ้าหน้าที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานในหน้าที่ปัจจุบันต่ำกว่า 1 ปีมากที่สุดคือ 52.08 %

เกี่ยวกับการเข้าร่วมประชุม สัมมนา หรืออบรม คำนวณการใช้หลักสูตรใหม่ ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมประชุม สัมมนา หรืออบรม คือ 73.47 % และ

77.01 % ตามลำดับ อาจารย์ผู้สอนไม่เคยเข้าร่วมประชุม สัมมนา หรืออบรม มีถึง 57.14 % ส่วนเจ้าหน้าที่เคยเข้าร่วมประชุม สัมมนา หรืออบรม 60.42 %

การใช้หลักสูตรของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียน

การใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาภายในด้านต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้ คือ ความเพียงพอของบุคลากรที่จะรับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ ความเพียงพอของหนังสือหลักสูตร และเอกสารชุดคู่มือประกอบหลักสูตร การจัดโปรแกรมการสอนให้เหมาะสมสภาพท้องถิ่น ความสอดคล้องของหลักสูตรหมวดวิชาชีพที่มีต่อความต้องการของนักเรียน การจัดการการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ การปฏิบัติตามนโยบายที่กลุ่มโรงเรียนจัดขึ้น การกำหนดนโยบายร่วมกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่ม สำหรับการไม่ได้ปฏิบัติในการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน มีผู้บริหารโรงเรียนจำนวนน้อย 6.12 % ไม่ได้ปฏิบัติตามนโยบายที่กลุ่มโรงเรียนกำหนดขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนเกินกึ่งหนึ่ง 53.05 % ไม่ได้เปิดโปรแกรมหลักสูตรหมวดวิชาชีพที่สอดคล้องต่อความต้องการของผู้เรียนและผู้บริหาร เกือบกึ่งหนึ่ง 48.98 % ไม่ได้จัดโปรแกรมการเรียนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ

หมวดวิชาภาษาไทย

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาภาษาไทย มีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การให้ระดับคะแนนในหมวดวิชา ประมาณครึ่งหนึ่งครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนน รองลงมาคือ ครูผู้สอนร่วมกับหัวหน้าสายวิชาให้ระดับคะแนน
2. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชา การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชามีปัญหาภายในด้านต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้คือ การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เกิดสอนในหมวด ความเพียงพอของงบประมาณ

ที่ได้รับในการดำเนินงานในหมวดวิชา การเปิดวิชาเลือกในหมวด ความเพียงพอของแบบเรียน ความเพียงพอของเวลากับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้สอน การนิเทศครูในหมวดให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ความเข้าใจของครูที่จะปฏิบัติตามหลักสูตรในหมวด ความสอดคล้องของประมวลการสอนกับหลักสูตรใหม่ และการเปิดสอนวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรมสำหรับการไม่ได้ปฏิบัติในการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาในการร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ หัวหน้าสายวิชาเกิน 1 ใน 4 ไม่ได้ปฏิบัติ

3. โครงการปรับปรุงในหมวดวิชาภาษาไทย หัวหน้าสายวิชาได้เสนอแนะเพื่อช่วยให้การใช้หลักสูตรใหม่เกิดผลดี ดังต่อไปนี้

3.1 ควรจัดให้มีการเตรียมประชุม สัมมนา หรืออบรมครูผู้สอนก่อนการใช้หลักสูตร

3.2 ควรจัดเตรียมเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ให้พร้อมและพอเพียง

3.3 ควรจัดเตรียมแบบเรียนและอุปกรณ์การสอนให้พร้อม

3.4 ควรจัดให้มีครูพร้อมและเพียงพอ

3.5 ควรมีเจ้าหน้าที่ไปให้การนิเทศการใช้หลักสูตรที่โรงเรียน

การใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาไทยมีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร โดยส่วนรวมเอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในหมวดวิชาภาษาไทย ส่วนใหญ่ยังมีไม่เพียงพอ สิ่งที่ไม่มีเลยอีกจำนวนมากคือ คู่มือหลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน และคู่มือประเมินผลการเรียน

2. วัสดุและอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ โดยส่วนรวมวัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ส่วนใหญ่ยังมีไม่เพียงพอ สิ่งที่ไม่มีเลยอีกจำนวนมากเช่น แผ่นภาพใช้กับเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ หุ่นจำลอง และสไลด์

3. ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอน การใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนมีปัญหาตามลำดับดังนี้ คือ ความเพียงพอของหนังสืออ่านประกอบในวิชาวรรณคดีของนักเรียนที่

ห้องสมุดจักรวรรดิให้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในหมวดวิชาภาษาไทย การประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะในวิชาภาษาไทย ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ตามที่หลักสูตรกำหนดให้มีการศึกษาทักษะทั้ง 4 ในชั่วโมง "การใช้ภาษา" ทุกคาบเวลา และเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่ใช้สอน

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาไทยมีดังนี้

1. วิธีสอนที่ใช้ วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้มากตามลำดับ คือ การฝึกทักษะ การบรรยาย และการแบ่งกลุ่มค้นคว้า ส่วนวิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากคือ การบรรยาย การแบ่งกลุ่มค้นคว้า การอภิปราย และการฝึกทักษะ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้ เท่ากับ 0.89 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีสอนตามที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำเป็นส่วนใหญ่

2. ห้องพิเศษ และสถานที่เรียนที่ใช้สอนตามหลักสูตรใหม่ พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนเกือบทั้งหมดไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา

3. วิธีการวัดผล วิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้มากตามลำดับคือ การตรวจผลงาน การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย การสอบปากเปล่าและการสอบข้อเขียนแบบปรนัย ส่วนวิธีการวัดผลที่อาจารย์ใช้มากคือ การสังเกต การตรวจผลงาน การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและแบบปรนัย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้ เท่ากับ 0.21 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการวัดผลตามที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำเป็นบางส่วน

4. วิธีการออกข้อสอบในหมวดวิชาภาษาไทย ทั้งหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนทั้งหมดตอบว่า ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบ

หมวดวิชาสังคมศึกษา

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา มีดังต่อไปนี้คือ

1. การให้ระดับคะแนน ส่วนใหญ่ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนน รองลงมาคือหัวหน้าสายวิชาร่วมกับครูเป็นผู้ให้ระดับคะแนน

2. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา การใช้หลักสูตรมีปัญหามากตามลำดับดังนี้คือ ความเพียงพอของครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอนในหมวด ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานในหมวด ความเพียงพอของเวลากับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้สอน การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา การเปิดวิชาเลือกในหมวด การเปิดสอนวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม การร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมวิชาการของหมวด และความสอดคล้องของประมวลการสอนกับหลักสูตรใหม่ในแต่ละรายวิชา สำหรับการไม่ได้ปฏิบัติในการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาในการร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ หัวหน้าสายไม่ได้ปฏิบัติถึง 1 ใน 3

3. โครงการปรับปรุงในหมวดวิชาสังคมศึกษา หัวหน้าสายวิชาได้เสนอแนะ เพื่อให้การใช้หลักสูตรเกิดผลดี ดังต่อไปนี้

- 3.1 ควรจัดเตรียมแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ และอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นอย่างเพียงพอ
- 3.2 ควรจัดให้มีการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูผู้สอนก่อนการใช้หลักสูตร
- 3.3 ควรเตรียมครูให้พร้อมและเพียงพอ
- 3.4 ควรจัดเตรียมเอกสารหลักสูตรให้พร้อมและเพียงพอ
- 3.5 ควรจัดให้มีห้องสังคมศึกษาโดยเฉพาะ
- 3.6 ครูควรสอนไม่เกินสัปดาห์ละ 15 - 16 ชั่วโมง

การใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาสังคมศึกษา มีดังต่อไปนี้คือ

1. เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร โดยส่วนรวมเอกสารการใช้หลักสูตรในหมวดวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่ยังมีไม่เพียงพอ สิ่งที่ไม่มีเลยอีกจำนวนมากคือ ประมวลการสอน โครงการสอน และคู่มือประเมินผลการเรียน

2. วัสดุและอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ โดยส่วนรวมวัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ส่วนใหญ่ยังมีไม่เพียงพอ สิ่งที่ไม่มีโดยจำนวนมากเช่น สไลด์ ภาพยนตร์ และฟิล์มสตริป

3. ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีปัญหาตามลำดับดังนี้คือ วิธีจักระดับคะแนน เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กับเวลาที่ใช้สอน ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า การสอนให้นักเรียนเข้าใจและรู้วิธีแก้ปัญหา สังคม การหาหลักฐานในสังคมมาใช้ในการสอนวิชาสังคมศึกษา การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาสังคมศึกษา และความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชาในแต่ละรายวิชา

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีดังต่อไปนี้ คือ

1. วิธีสอนที่ใช้ วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้ใช้มากที่สุดตามลำดับ คือ การบรรยาย การแบ่งกลุ่มค้นคว้า การศึกษานอกสถานที่ และการแก้ปัญหา ส่วนวิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดตามลำดับคือ การบรรยาย การแบ่งกลุ่มค้นคว้า การอภิปราย คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้เท่ากับ 0.94 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีสอนตามที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำมากที่สุด

2. ห้องพิเศษ และสถานที่เรียนที่ใช้สอนตามหลักสูตรใหม่ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า มีห้องสังคมศึกษาไม่เพียงพอ

3. วิธีการวัดผล วิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้ครูผู้สอนใช้มากที่สุดตามลำดับคือ การตรวจผลงาน การสังเกต และการสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย ส่วนวิธีวิธีการวัดผลที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดตามลำดับคือ การตรวจผลงาน และการสอบข้อเขียนแบบปรนัย คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้เท่ากับ 0.74 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการวัดผลตามที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำเป็นส่วนใหญ่

4. วิธีการออกข้อสอบ พบว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบ มีส่วนน้อยเท่านั้นที่หัวหน้าสายร่วมกับครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบ

หมวดวิชาพลานามัย

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาพลานามัยมีดังต่อไปนี้คือ

1. การให้ระดับคะแนน ส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนน
2. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาพลานามัย การใช้หลักสูตรมีปัญหาตามลำดับดังนี้คือ ความเพียงพอของจำนวนครูกับวิชาที่เปิดสอนในหมวด ความเพียงพอของงบประมาณที่ใช้ดำเนินการในหมวด ความเพียงพอของเวลากับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้สอน และความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียนในหมวด ส่วนการไม่ปฏิบัติตามในการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาในการร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดประชุม สัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ หัวหน้าสายไม่ปฏิบัติตามเกิน 1 ใน 3

3. โครงการปรับปรุงหมวดวิชาพลานามัย หัวหน้าสายวิชาได้เสนอแนะเพื่อให้หลักสูตร เกิดผลดี ดังต่อไปนี้

- 3.1 ควรมีครูพลศึกษาเพียงพอ
- 3.2 ควรมีอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอนอย่างเพียงพอ
- 3.3 ควรมีโรงพลศึกษา
- 3.4 ควรจัดให้มีการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูก่อนการใช้หลักสูตร

การใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย มีดังต่อไปนี้คือ

1. เอกสาร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร โดยส่วนรวมเอกสารการใช้หลักสูตรในหมวดวิชาพลานามัยยังมีไม่เพียงพอ สิ่งที่มีไม่เลยจำนวนมากคือ ประมวลการสอน โครงการสอน หนังสืออ่านประกอบ และคู่มือประเมินผลการเรียน
2. วัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน โดยส่วนรวมวัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ยังมีไม่เพียงพอ สิ่งที่มีไม่เลยจำนวนมากได้แก่ สไลด์ หุ่นจำลอง และอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกกิจกรรมเข้าจังหวะ
3. ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย มีปัญหาตามลำดับ ดังนี้คือ ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน ความเพียงพอของ

เวลาและเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้สอน และความเพียงพอของแบบเรียน
ของนักเรียน

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย
มีดังนี้คือ

1. วิธีสอนที่ใช้ วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้ใช้มากที่สุดตามลำดับคือ การ
สาธิต การฝึกปฏิบัติ การบรรยาย และการฝึกทักษะ ส่วนวิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดตาม
ลำดับคือ การฝึกปฏิบัติ การบรรยาย และการฝึกทักษะ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง
วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้เท่ากับ 0.82 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนใช้
วิธีสอนตามที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำเป็นส่วนใหญ่

2. ห้องพิเศษ และสถานที่เรียนที่ใช้ สอนตามหลักสูตรใหม่ จากคำตอบของ
หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนพบว่า ส่วนใหญ่มีห้องพิเศษและสถานที่เรียนยังไม่เพียงพอ
สิ่งที่ขาดมากคือ โรงพลศึกษาและสนามแบดมินตัน

3. วิธีการวัดผล วิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุด
ตามลำดับคือ การสอบภาคปฏิบัติ การสังเกต และการสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย ส่วน
วิธีการวัดผลที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดตามลำดับคือ การสอบภาคปฏิบัติ การสอบข้อเขียนแบบอัตนัย
และปรนัย และการตรวจผลงาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิธีการวัดผลที่หัวหน้าสาย
วิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้เท่ากับ 0.87 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการวัดผลตามที่
หัวหน้าสายวิชาแนะนำเป็นส่วนใหญ่

4. วิธีการออกข้อสอบ พบว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบ

หมวดวิชาวิทยาศาสตร์

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาวิทยาศาสตร์มีดังต่อไปนี้คือ

1. การให้ระดับคะแนน ส่วนใหญ่ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนน รองลงมาคือ
ครูผู้สอนร่วมกับหัวหน้าสายวิชาให้ระดับคะแนน

2. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ การใช้หลักสูตรมีปัญหาตามลำดับดังนี้คือ ความสอดคล้องของหลักสูตรใหม่แต่ละรายวิชา ความเพียงพอของเวลา กับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้สอน ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน และการจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา สำหรับการไม่ได้ปฏิบัติในการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสาขาวิชาในการร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ หัวหน้าสาขาไม่ได้ปฏิบัติถึง 1 ใน 3

3. โครงการปรับปรุงในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หัวหน้าสาขาวิชาได้เสนอแนะ เพื่อให้การใช้หลักสูตร เกิดผลดีดังต่อไปนี้

- 3.1 ควรจัดให้มีการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูเกี่ยวกับการสอนวิทยาศาสตร์
- 3.2 ควรมีเครื่องมือและอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นอย่างเพียงพอ
- 3.3 ควรมีครูวิทยาศาสตร์ในแต่ละสาขาวิชาอย่างเพียงพอ
- 3.4 การวัดผลควรถือเกณฑ์ว่าต้องได้ระดับคะแนนถึงระดับ 2 จึงถือว่าสอบได้
- 3.5 ควรจัดเตรียมแบบเรียนให้พร้อมทุกรายวิชา
- 3.6 ระยะเวลาที่กำหนดให้สอนในแต่ละรายวิชายังไม่เพียงพอ

การใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์มีดังต่อไปนี้คือ

1. เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร โดยส่วนรวมยังมีไม่เพียงพอ สิ่งที่ไม่มีความหมายจำนวนมากคือ คู่มือหลักสูตร และคู่มือประเมินผลการเรียน
2. วัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน โดยส่วนรวมยังมีไม่เพียงพออีกจำนวนมาก สิ่งที่ไม่มีความหมายจำนวนมากคือ फिल्मสตริป หุ่นจำลอง และแผ่นภาพใช้กับเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

3. ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ มีปัญหา
มากตามลำดับดังนี้คือ เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่สอน ความเพียงพอของเวลา
ที่จะให้นักเรียนค้นคว้า การใช้เครื่องมือประกอบการสอนวิทยาศาสตร์ การสอนภาคทฤษฎีและ
ภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชา และการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิทยาศาสตร์

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์

1. วิธีสอนที่ใช้ วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้ใช้มากที่สุดคือ การสาธิต การ
ปฏิบัติการในห้องทดลอง และการบรรยาย ส่วนวิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดคือ การบรรยาย
การปฏิบัติการในห้องทดลอง และการฝึกทักษะ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนที่หัวหน้า
สายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้เท่ากับ 0.25 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีสอนตามที่
หัวหน้าสายวิชาแนะนำ เป็นส่วนน้อย

2. ห้องพิเศษ และสถานที่เรียนที่ใช้สอนตามหลักสูตรใหม่ จากคำตอบของหัวหน้า
สายวิชา และอาจารย์ผู้สอนพบว่า ยังมีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ไม่เพียงพอ ส่วนห้องเรียนที่
มีโต๊ะสาธิตยังขาดอีกจำนวนมาก

3. วิธีการวัดผล วิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุด
คือ การตรวจผลงาน การสังเกต การสอบข้อเขียนแบบปรนัย และการสอบข้อเขียนแบบอัตนัย
และแบบปรนัย ส่วนวิธีการวัดผลที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดคือ การตรวจผลงาน การสังเกต การ
สอบข้อเขียนแบบอัตนัยและแบบปรนัย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิธีการวัดผลที่หัวหน้า
สายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้เท่ากับ 0.79 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการวัดผล
ตามที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำเป็นส่วนใหญ่

4. วิธีการออกข้อสอบส่วนใหญ่ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาคณิตศาสตร์มีดังต่อไปนี้ คือ

1. การให้ระดับคะแนน ส่วนใหญ่ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนน
2. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาคณิตศาสตร์ การใช้หลักสูตรมีปัญหาตามลำดับดังนี้คือ การร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุมสัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านวิชาการ และการจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา สำหรับการไม่ได้ปฏิบัติในการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาในการร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ หัวหน้าสายวิชาไม่ได้ปฏิบัติเกือบครึ่งหนึ่ง
3. โครงการปรับปรุงในหมวดวิชาคณิตศาสตร์ หัวหน้าสายวิชาได้เสนอแนะให้การใช้หลักสูตร เกิดผลดังต่อไปนี้

- 3.1 ควรจัดให้มีการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูผู้สอนก่อนการใช้หลักสูตร
- 3.2 ควรมีครูคณิตศาสตร์อย่างเพียงพอในรายวิชาที่เปิดสอน
- 3.3 การจัดเตรียมเอกสารหลักสูตรให้พร้อมและเพียงพอ
- 3.4 ควรมีอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นอย่างเพียงพอ
- 3.5 ควรจัดเตรียมแบบเรียนให้พร้อมทุกสายวิชา

การใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาคณิตศาสตร์ มีดังต่อไปนี้คือ

1. เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร โดยส่วนรวมเอกสารยังมีไม่เพียงพอ สิ่งที่ไม่มีเลยเป็นจำนวนมากคือ โครงการสอน และคู่มือประเมินผลการสอน
2. วัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน ยังไม่มีเลยเป็นส่วนใหญ่ สิ่งที่ไม่มีเลยจำนวนมาก คือ แผ่นภาพใช้กับเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ फिल्मสตริป และสไลด์
3. ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาคณิตศาสตร์ มีปัญหาตามลำดับดังนี้คือ ความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน ก่อให้เกิดปัญหาในการเลือกเรียนแต่ละรายวิชา ความเพียงพอของเวลาที่ใช้ในการตรวจงานนักเรียน การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด และการได้รับความช่วยเหลือเมื่อมีอุปสรรคในการสอน

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยศึกษาศาสตร์
มีดังนี้

1. วิธีสอน วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้ใช้มากตามลำดับคือ การฝึกปฏิบัติ การบรรยาย และการแก้ปัญหา ส่วนวิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากตามลำดับคือ การบรรยาย การฝึกทักษะ และการแก้ปัญหา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้เท่ากับ 0.68 แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีสอนตามที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำปานกลาง
2. ห้องพิเศษและสถานที่เรียนที่ใช้สอนตามหลักสูตรใหม่ จากคำตอบของหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนพบว่า ยังมีห้องคณิตศาสตร์ไม่เพียงพอ
3. วิธีการวัดผล วิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้มากตามลำดับคือ การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย การตรวจผลงาน และการสอบข้อเขียนแบบปรนัย ส่วนวิธีการวัดผลที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากตามลำดับคือ การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย การสังเกต และการตรวจผลงาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้เท่ากับ 0.72 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำเป็นส่วนใหญ่
4. วิธีการออกข้อสอบส่วนใหญ่ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบ

มหาวิทยาลัยภาษาอังกฤษ

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษมีดังต่อไปนี้คือ

1. การให้ระดับคะแนนในมหาวิทยาลัยภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนน
2. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษ การใช้หลักสูตรมีปัญหาตามลำดับดังนี้ คือ ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน ความรู้ความสามารถของครูที่สอนในแต่ละรายวิชา ความสอดคล้องของประมวลการสอนกับหลักสูตรใหม่ ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน ความรู้ความสามารถของครูในการจัดระดับคะแนน การเปิดสอนวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม การเปิดวิชาเสรีในหมวด การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ใน

แต่ละรายวิชา และการร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ สำหรับการไม่ได้นำปฏิบัติในการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสาขาวิชาในการเข้าร่วมกับกลุ่มโรงเรียน จัดการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ หัวหน้าสาขาวิชาไม่ได้นำปฏิบัติบ่อยมาก

3. โครงการปรับปรุงหมวดวิชาภาษาอังกฤษ หัวหน้าสาขาวิชาได้เสนอแนะให้การใช้หลักสูตรเกิดผลดีดังต่อไปนี้

- 3.1 ควรจัดให้มีการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูผู้สอนก่อนการใช้หลักสูตร
- 3.2 ควรมีอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นอย่างเพียงพอ
- 3.3 ควรจัดเตรียมแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบให้พร้อมและเพียงพอ
- 3.4 ควรจัดเตรียมเอกสารหลักสูตรให้พร้อมและเพียงพอ
- 3.5 ควรมีห้องภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ
- 3.6 หลักสูตรก่อนประกาศใช้ควรทดลองก่อน

การใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาอังกฤษมีดังต่อไปนี้

1. เอกสารการใช้หลักสูตร โดยส่วนรวมเอกสารการใช้หลักสูตรยังไม่มีเลยอีกจำนวนมาก สิ่งที่ไม่มีเลยอีกมากคือ โครงการสอน และคู่มือการประเมินผลการเรียน
2. วัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน ยังไม่มีเลยเป็นส่วนใหญ่ ที่ยังไม่มีเลยจำนวนมากคือ แผ่นภาพที่ใช้กับเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ และฟิล์มสตริป
3. ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ มีปัญหาตามลำดับดังนี้คือ การประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะในวิชาภาษาอังกฤษ การบังคับให้นักเรียนสอบผ่านในแต่ละรายวิชาก่อนที่จะให้เรียนวิชาอื่นต่อไป ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า การจัดเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการเชิญจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ มีดังนี้

อังกฤษ มีดังนี้

1. วิธีสอน วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้ใช้มากตามลำดับคือ การฝึกทักษะ การบรรยาย การแบ่งกลุ่มค้นคว้า และการให้ท่องจำ ส่วนวิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากตามลำดับคือ การบรรยาย การฝึกทักษะ และการให้ท่องจำ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้เท่ากับ 0.73 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีสอนตามที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำ เป็นส่วนใหญ่
2. ห้องพิเศษและสถานที่เรียนที่ใช้สอนตามหลักสูตรใหม่ จากคำตอบของหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอน พบว่า ยังไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาเป็นส่วนใหญ่
3. วิธีการวัดผล วิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้มากตามลำดับคือ การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย การตรวจผลงาน และการสอบปากเปล่า ส่วนวิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากตามลำดับคือ การตรวจผลงาน การสอบข้อเขียนแบบปรนัย การสอบปากเปล่า และการสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้เท่ากับ 0.33 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการวัดผลตามที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำ เป็นส่วนน้อย
4. วิธีการออกข้อสอบในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบ

หมวดวิชาศิลปศึกษา

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาศิลปศึกษามีดังต่อไปนี้คือ

1. การให้ระดับคะแนน ส่วนใหญ่ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนน
2. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาศิลปศึกษา การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชามีปัญหาตามลำดับดังนี้คือ ความสอดคล้องของประมวลการสอนกับหลักสูตรใหม่แต่ละรายวิชา ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน การเปิดวิชาเลือก ความเพียงพอของจำนวน

ครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา ความเพียงพอของเวลากับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้สอน ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน และการเปิดสอนวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม การไม่ปฏิบัติตามการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชา ในการร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ หัวหน้าสายวิชาไม่ปฏิบัติตามมีส่วนน้อย

3. โครงการในการปรับปรุงในหมวดวิชาศิลปศึกษา หัวหน้าสายวิชาได้เสนอแนะให้การใช้หลักสูตร เกิดผลดีดังต่อไปนี้

3.1 ควรมีอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นอย่างเพียงพอ

3.2 ควรมีครูศิลปศึกษาอย่างเพียงพอ

3.3 ควรจัดเตรียมแบบเรียนให้ครบทุกรายวิชา

3.4 การจัดตารางสอนควรจัด 2 คาบติดต่อกัน

การใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปศึกษามีดังต่อไปนี้คือ

1. เอกสารการใช้หลักสูตร โดยส่วนรวมเอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ยังมีไม่เพียงพอ สิ่งที่ไม่มีเลยจำนวนมาก คือ คู่มือหลักสูตร และคู่มือประเมินผลการเรียน

2. วัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน โดยส่วนรวมไม่มีเลยอีกจำนวนมาก สิ่งที่ไม่มีเลยอีกจำนวนมากคือ หุ่นจำลอง

3. ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปศึกษา การใช้หลักสูตรมีปัญหาตามลำดับดังนี้คือ ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า และ การใช้วัสดุต่าง ๆ ในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปศึกษามีดังนี้

1. วิธีสอน วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้ใช้มากตามลำดับคือ การฝึกปฏิบัติ ส่วนวิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากตามลำดับคือ การบรรยาย การฝึกทักษะ และการแสดงบทบาทสมมติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้เท่ากับ 0.08 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีสอนตามที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำน้อยมาก

2. ห้องพิเศษ และสถานที่เรียนที่ใช้สอนตามหลักสูตรใหม่ จากคำตอบของหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนพบว่า ห้องพิเศษและสถานที่เรียนที่ใช้สอนตามหลักสูตรใหม่ยังมีไม่เพียงพอ

3. วิธีการวัดผล วิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำอาจารย์ผู้สอนให้ใช้มากตามลำดับคือ การสอบภาคปฏิบัติ การตรวจผลงาน และการสอบข้อเขียนแบบอัตนัย และแบบปรนัย ส่วนวิธีวัดผลที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากตามลำดับคือ การตรวจผลงาน และการสังเกต ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำ และอาจารย์ผู้สอนใช้เท่ากับ 0.20 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการวัดผลตามที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำเป็นจำนวนมาก

4. วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองทั้งหมด

หมวดวิชาศิลปปฏิบัติ

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาศิลปปฏิบัติมีดังต่อไปนี้คือ

1. การให้ระดับคะแนน ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนน

2. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาศิลปปฏิบัติ การใช้หลักสูตรมีปัญหา
มากตามลำดับดังนี้คือ ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน การจัดหาอุปกรณ์การสอน
ที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน การจัด
กิจกรรมส่งเสริมทันวิชาการ และการเปิดวิชาเลือกในหมวด

3. โครงการปรับปรุงในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ หัวหน้าสายวิชาได้เสนอแนะให้การใช้หลักสูตร เกิดผลดีดังต่อไปนี้

3.1 ควรมีเครื่องมือ อุปกรณ์และวัสดุฝึกอย่างเพียงพอ

3.2 ควรมีครูเพียงพอ

3.3 ควรจัดเตรียมแบบเรียนให้ครบทุกรายวิชา

3.4 ควรมีโรงฝึกงานพร้อม

การใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ มีดังต่อไปนี้คือ

1. เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร โดยส่วนรวมยังมีไม่เพียงพอ สิ่งที่ไม่มีเลยเป็นจำนวนมากคือ คู่มือประเมินผลการเรียน

2. วัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน โดยส่วนรวมยังมีไม่เลย กับมีเพียงพอจำนวนจำกัด

3. ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ มีปัญหามากที่สุดคือ จำนวนนักเรียนที่เลือกเรียนในแต่ละรายวิชา และมีปัญหามากที่สุดคือ ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนฝึกปฏิบัติในแต่ละรายวิชา

การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ มีดังนี้

1. วิธีสอน วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้ใช้มากที่สุดตามลำดับคือ การฝึกปฏิบัติ ส่วนวิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดตามลำดับคือ การฝึกทักษะ การฝึกปฏิบัติ การสาธิต และการแสดงบทบาทสมมติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้เท่ากับ 0.08 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีสอนตามที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำน้อยมาก

2. ห้องพิเศษและสถานที่เรียนที่ใช้สอนตามหลักสูตรใหม่ มีแต่ไม่เพียงพอ

3. วิธีการวัดผล วิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดตามลำดับคือ การสอบภาคปฏิบัติ ส่วนวิธีการวัดผลที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดตามลำดับคือ

การสอบภาคปฏิบัติ การตรวจผลงาน และการสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย คำสัม
ประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่างวิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้เท่ากับ
0.76 แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการวัดผลตามที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำเป็นส่วนใหญ่

4. วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบ

สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอน
ใช้ รวมทั้งสหสัมพันธ์และการออกข้อสอบในหมวดวิชาต่าง ๆ เมื่อวิเคราะห์ร่วมกัน
ได้ดังนี้

1. วิธีการสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำ และอาจารย์ผู้สอนใช้ในหมวดวิชาต่าง ๆ
วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำใช้มากที่สุดคือ การบรรยาย รองลงมาคือ การแบ่ง
กลุ่มค้นคว้า ส่วนวิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดคือ การบรรยาย รองลงมาคือ
การฝึกทักษะ

2. วิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำ และอาจารย์ผู้สอนใช้ในหมวดวิชาต่าง ๆ
วิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำใช้มากที่สุดคือ การตรวจผลงาน รองลงมาคือ
การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย ส่วนวิธีการวัดผลที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดคือ
การตรวจผลงาน รองลงมาคือ การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย

3. สหสัมพันธ์ของวิธีการสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้ที่อยู่
ในระดับสูงมากคือ หมวดวิชาสังคมศึกษา ส่วนหมวดวิชาที่มีสหสัมพันธ์ระดับต่ำคือ
หมวดวิชาศิลปะปฏิบัติ สำหรับสหสัมพันธ์ของวิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและ
อาจารย์ผู้สอนใช้ที่อยู่ในระดับสูงที่สุดคือ หมวดวิชาพลานามัย ส่วนหมวดวิชาที่มี
สหสัมพันธ์ระดับปานกลางต่ำที่สุดคือ หมวดวิชาภาษาอังกฤษ

4. การออกข้อสอบในหมวดวิชาต่าง ๆ หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนส่วน
ใหญ่มีความเห็นว่า ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบ ส่วนการออกข้อสอบโดยมีคณะกรรมการ
ของกลุ่มโรงเรียนยังไม่ได้ปฏิบัติในทุกหมวดวิชา

เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ

การใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่แนะแนว

1. การใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่แนะแนวมีปัญหาตามลำดับดังนี้ คือ การจัดเวลาเพื่อให้การแนะแนวสำหรับนักเรียน ความเพียงพอของบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการแนะแนว การจัดสถานที่เฉพาะในการให้บริการแนะแนวนักเรียน การให้ข้อมูลของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อการแนะแนว การศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพในประเทศไทยเพื่อช่วยในการแนะแนว และปัญหาที่เกิดจากผู้ปกครองในการให้ความร่วมมือในการแนะแนว สำหรับการไม่ได้ปฏิบัติในการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่แนะแนว มีประเด็นดังต่อไปนี้คือ เจ้าหน้าที่แนะแนวเกือบครึ่งหนึ่ง (5 คนใน 11 คน) ไม่ได้จัดเวลาเพื่อให้การแนะแนวสำหรับนักเรียน และเจ้าหน้าที่แนะแนวเกิน 1 ใน 3 (4 คนใน 11 คน) ไม่ได้จัดสถานที่เฉพาะในการให้บริการแนะแนวนักเรียน

2. ปัญหาที่เจ้าหน้าที่แนะแนวประสบในการทำงาน เรียงตามลำดับข้อจากที่มีผู้ประสบมากไปหาน้อย คือ

- 2.1 ไม่มีสถานที่ที่จะให้บริการแนะแนวนักเรียนโดยเฉพาะ
- 2.2 เจ้าหน้าที่แนะแนวต้องทำงานหน้าที่อื่นด้วย จึงมีเวลาให้บริการแนะแนวไม่เพียงพอ
- 2.3 ไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรอื่นในโรงเรียน
- 2.4 นักเรียนไม่ได้มารับบริการด้วยความสมัครใจ
- 2.5 นักเรียนและผู้ปกครองไม่ยอมรับความสำคัญของบริการแนะแนว

การใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ทะเบียน

1. การใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ทะเบียนมีปัญหาตามลำดับดังนี้ คือ ความเพียงพอของบุคลากรที่ทำงานทะเบียน ความเพียงพอของวัสดุที่จำเป็นต่องานทะเบียน

ความเข้าใจในหลักสูตรใหม่ และการจัดวิชาเรียนตามระบบหน่วยกิต และแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในทะเบียนของโรงเรียน

2. ปัญหาที่เจ้าหน้าที่ทะเบียนประสบในการทำงาน เรียงตามลำดับข้อที่มีผู้ประสบมากไปหาน้อย คือ

- 2.1 ยังไม่ทราบว่าหน้าที่อะไรบ้างที่ต้องทำ
- 2.2 การประสานงานกับบุคลากรอื่นในโรงเรียน

การใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา

1. การใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา มีปัญหาตามลำดับดังนี้คือ ความเพียงพอของบุคลากรที่ทำงานด้านวัดผล การปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลที่กลุ่มโรงเรียนกำหนดขึ้น แบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในงานวัดผลของโรงเรียน และความเหมาะสมในการจัดระบบคะแนนของครู

2. ปัญหาที่เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษาประสบในการทำงาน เรียงลำดับข้อจากที่มีผู้ประสบมากไปหาน้อย คือ

- 2.1 เกณฑ์ของระดับคะแนนที่นักเรียนสอบผ่านคือ 1 นั้นต่ำเกินไป
- 2.2 ยังไม่ทราบว่าหน้าที่อะไรที่ต้องทำบ้างในการวัดผลการศึกษา
- 2.3 บางรายวิชาแบ่งเป็นวิชาย่อย ๆ ซึ่งแตกต่างกัน ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการวัดผล
- 2.4 เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอเพราะต้องทำหน้าที่สอนด้วย

การใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

1. การใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มีปัญหาตามลำดับดังนี้คือ ความเพียงพอของบุคลากรที่ทำงานห้องสมุด จำนวนหนังสืออ่านประกอบการเรียนตามหลักสูตรใหม่ ความเพียงพอของเครื่องมือที่ใช้ดำเนินงานห้องสมุด การจัดบริการห้องสมุดให้เหมาะสมกับ

หลักสูตรใหม่ งบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานห้องสมุด การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ห้องสมุดกับหัวหน้าหมวดวิชา และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ สำหรับการไม่ได้ปฏิบัติในการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดไม่ได้จัดห้องสมุดให้เหมาะสมกับหลักสูตรใหม่เกือบ 1 ใน 3 (4 คนใน 13 คน)

2. ปัญหาที่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประสบในการทำงาน เรียงตามลำดับที่มีผู้ประสบมากที่สุดไปหาน้อย คือ

- 2.1 หนังสือประกอบการเรียนการสอนมีน้อย
- 2.2 ขาดความร่วมมือจากผู้ที่มาใช้ห้องสมุด

อภิปรายผลการวิจัย

ในการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายเฉพาะประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ที่สำรวจพบ โดยกล่าวตามลำดับดังนี้คือ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ปัญหาในการใช้หลักสูตรพื้นฐานของผู้ใช้หลักสูตร และปัญหาการใช้หลักสูตรโดยทั่วไป โดยจะได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการใช้หลักสูตรที่สืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ซึ่งจะอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ คือ

1.1 ความรวดเร็วในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ทำให้เกิดความไม่พร้อมทั้งผู้สร้างและผู้ใช้หลักสูตร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างหลักสูตรก็คือกรมวิชาการ และกรมสามัญศึกษา การดำเนินงานของกรมทั้งสองยังไม่เอื้ออำนวยให้การนำหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายไปใช้ให้เกิดผลดี เช่น แบบเรียน ประมวลการสอน บางรายวิชายังไม่มี การมอบให้โรงเรียนแต่งตั้งเจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา และเจ้าหน้าที่ทะเบียนโดยไม่กำหนดอำนาจหน้าที่ว่าจะต้องทำอะไรบ้าง มีขอบเขตแค่ไหน รวมทั้งการประชุม อบรม สัมมนา

ผู้ใช้หลักสูตร ทำได้ยังไม่มากพอ ส่วนทางโรงเรียนนั้นการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้โรงเรียนปรับตัวไม่ทัน ทั้งในค่านิยมค่านิยม อากาศสถานที่ อุปกรณ์การสอน รวมทั้งวิธีดำเนินงานตามหลักสูตรใหม่ ซึ่งมีส่วนที่แตกต่างไปจากเดิม

1.2 การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรโดยไม่คำนึงถึงหลักการ เปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างครบถ้วน เช่น การให้ครูและบุคคลต่างอาชีพเข้ามามีส่วนร่วม การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรกระทำอย่างฉาบ และประการที่สำคัญคือหลักสูตรที่ประกาศใช้ไม่มีการทดลองใช้ตามโรงเรียนในเขตการศึกษา จึงไม่ทราบอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อปรับปรุงแก้ไข ดังนั้นเจตนาของผู้สร้างหลักสูตรที่กล่าวว่า สร้างหลักสูตรใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของประเทศเราในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกันในด้านที่นักเรียนจะไปศึกษาต่อ และให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ¹ จึงไม่บรรลุเป้าหมายได้ การสร้างหลักสูตรฉบับใดก็ตามควรตระหนักว่าต้องมีการทดลองใช้หลักสูตรนั้นเสียก่อน ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรได้มีการปรับปรุงเพื่อให้มีความสมบูรณ์ในตัวเอง รวมทั้งให้อี้อีกการนำไปใช้ในแต่ละท้องถิ่นด้วย

1.3 หลักสูตรใหม่ไม่สอดคล้องและสัมพันธ์ในแง่ขององค์ประกอบของหลักสูตร เราจะพบว่าจุดมุ่งหมาย โครงสร้างและการประเมินผลของหลักสูตรใหม่เปลี่ยนไปจากหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 แต่เนื้อหาวิชาส่วนใหญ่ยังคงเดิม โดยนำมาตัดคือโดยเปลี่ยนจากระบบไตรมาส (quarter) มาเป็นเทอมภาค (semester) เนื้อหาวิชาที่เพิ่มเติมขึ้นมานั้นมีบางรายวิชา ดังนั้นจึงพอจะเห็นได้ว่า เนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องและสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และยิ่งถ้าครูอาจารย์ผู้สอนเคยชินกับเนื้อหาวิชาเก่า

¹วิเวก ปางพุฒิพงศ์, "จุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตร ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518", มิตรครู 17, 9 (15 พฤษภาคม 2518), หน้า 19.

วิธีสอนที่ใช้คงไม่เปลี่ยนไปจากเดิม การนำหลักสูตรไปใช้จะสัมฤทธิ์ผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้ยาก เพราะหัวใจของการนำหลักสูตรไปใช้ก็คือการสอน²

2. พื้นฐานของผู้ใช้หลักสูตร

2.1 วุฒิทางวิชาชีพ ทั้งผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ มีวุฒิปริญญาตรีมากกว่าวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาโทมีน้อยมากหรือไม่มีเลย ถ้าหากกรมสามัญศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรต่าง ๆ ไปศึกษาต่อในชั้นประกาศนียบัตรชั้นสูง หรือปริญญาโทในสาขาวิชาที่ตรงกับงานในหน้าที่ที่ปฏิบัติ เช่น ให้ไปศึกษาต่อในสาขาวิชาเกี่ยวกับวิธีการสอนวิชาต่าง ๆ และให้ไปศึกษาต่อในสาขาวิชาแนะแนว ศึกษาศาสตร์ และบรรณารักษ์ รวมทั้งให้เจ้าหน้าที่ทะเบียนได้มีโอกาสไปศึกษาและดูงานด้านทะเบียน เพราะเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานในหน้าที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น จากการวิจัยของกรมสามัญศึกษาพบว่า เด็กที่เรียนกับครูที่มีวุฒิสองจะมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่เรียนกับครูที่มีวุฒิต่ำ³

2.2 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายวิชา มีระยะเวลาปฏิบัติงานในหน้าที่มากกว่า 5 ปี ขึ้นไปมากที่สุด อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีระยะเวลาปฏิบัติงานในหน้าที่ 1 - 3 ปี และ 3 - 5 ปี ส่วนเจ้าหน้าที่นั้น ส่วนใหญ่มีระยะเวลาปฏิบัติงานในหน้าที่ต่ำกว่า 1 ปี การปฏิบัติงานในหน้าที่ถ้าบุคลากรยังมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่มากขึ้นย่อมมีความรู้ความเข้าใจและทราบปัญหาในการปฏิบัติงานในหน้าที่ดียิ่งขึ้น

² สุมิตร คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน (กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2518), หน้า 9.

³ กรมสามัญศึกษา, "ตัวกำหนดที่สำคัญต่าง ๆ ต่อคุณภาพของการประถมศึกษา", ประชาศึกษา 21, 12 (กรกฎาคม 2513), หน้า 12 - 17.

รวมทั้งถ้าบุคลากรแต่ละฝ่ายพยายามที่จะศึกษาและปรับปรุงงานให้ดีขึ้น โดยพยายามเพิ่ม ประสิทธิภาพของตนเอง ทั้งในค่านิชาการและการปฏิบัติ ผลงานที่ปฏิบัติย่อมสัมฤทธิ์ผล อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การเข้าประชุม สัมมนา หรืออบรม เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ ผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้าสายวิชาส่วนใหญ่ประมาณ 3 ใน 4 ของทั้งหมดเคยได้รับการประชุม สัมมนา หรืออบรม ผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ได้รับการอบรม อาจเป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่าย ชุรการหรือฝ่ายปกครอง หัวหน้าสายวิชาทุกวิชาน่าจะได้รับการอบรมทั้งหมดทุกคน เพราะ เป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารวิชาการซึ่งเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรโดยตรง สำหรับอาจารย์ ผู้สอนนั้น เคยเข้าร่วมประชุม สัมมนา หรืออบรมมากกว่าไม่เคยเพียงจำนวนน้อย ซึ่งครู ผู้สอนซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรโดยตรง น่าจะได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่ทั้งหมด ส่วนเจ้าหน้าที่ลัดส่วนที่เคยและไม่เคยเข้าร่วมประชุม สัมมนา หรืออบรม ก็ใกล้เคียงกับครู ผู้สอน การที่บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ไม่เคยเข้าร่วมประชุม สัมมนา หรืออบรมเกี่ยวกับการใช้ หลักสูตร ย่อมเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาในการใช้หลักสูตร ซึ่งทำให้หลักสูตรที่ใช้สัมฤทธิ์ผล น้อยลง ดังนั้นก่อนการใช้หลักสูตร จำเป็นต้องให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เข้าร่วมการประชุม อบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพื่อที่จะเปลี่ยนแนวความคิดและการปฏิบัติ รวมทั้งให้ทราบวิธีการในการใช้หลักสูตรใหม่ให้บรรลุเป้าหมาย เพราะการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ที่แท้จริงก็คือการ เปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ใช้หลักสูตร⁴

⁴ เกียรติ ชัยการ, "ความคิดเห็นของกษานิเทศก์และครูใหญ่ในเขตการ ศึกษา 4 เกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา", วิชยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร- มหบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518, หน้า 122.

13. ปัญหาการใช้หลักสูตรโดยทั่วไป

3.1 ความสอดคล้องของหลักสูตรหมวดวิชาชีพที่มีต่อความต้องการของนักเรียน เมื่อมีปัญหามากแสดงว่า การใช้หลักสูตรในโรงเรียนไม่สามารถสนองตอบความมุ่งหมายของหลักสูตรใหม่ วิเวก ปางพิพิงศ์ ใ้กล่าวในการประชุมอบรมผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิตะกั ญณะแนว และครูวิศัลการศึกษา ตอนหนึ่งได้ความว่า "สร้างหลักสูตรใหม่ขึ้นมาเพื่อให้สนองความต้องการของแต่ละบุคคลให้มากที่สุด"⁵ แต่ในทางปฏิบัติ โรงเรียนไม่สามารถทำได้ตามความมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนั้นในการสร้างหลักสูตรฉบับใ้ก็ักตาม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างหลักสูตรต้องตระหนักอยู่เสมอว่า ถึงแม้หลักสูตรจะตั้งความมุ่งหมายไว้เลิศลอย สวยหรูเพียงใ้ก็ักตาม หากหลักสูตรนั้นไม่เอื้อต่อการนำไปใช้ในโรงเรียนแล้ว ความสัมฤทธิผลตามความความมุ่งหมายของหลักสูตรจะไม่เกิดขึ้น ดังนั้นหลักสูตรคงทำหน้าที่ใ้แต่เพียงเป็นเครื่องประดับทางการศึกษาอย่างหนึ่งเท่านั้น ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติตามความมุ่งหมายของหลักสูตรเกิดปัญหาดังกล่าวนั้นแล้ว และมีผู้บริหารโรงเรียนเกินครึ่งหนึ่งไม่ใ้ปฏิบัติตามความมุ่งหมายของหลักสูตร หากปฏิบัติก็ักจะเกิดปัญหามากยิ่งขึ้น

3.2 การจัดโปรแกรมการเรียนใ้เหมาะกับสภาพท้องถิ่น ผู้บริหารโรงเรียนเกินครึ่งหนึ่งไม่ใ้ปฏิบัติ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัตินั้นก็ประสบปัญหาเนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษาเหล่านี้เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญเดิม ย่อมมีความคล่องตัวที่เป็ดสอนเฉพาะโปรแกรมที่หนักไปทางค่านวิชาสามัญ เหมือนหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษา พ.ศ.2503 เนื่องจากความพร้อมในค่านต่าง ๆ การจัดโปรแกรมใ้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นจึงทำได้ยาก รวมทั้งอาจมีสาเหตุอื่นนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วก็ักได้

⁵วิเวก ปางพิพิงศ์. เรื่องเดิม, หน้า 19.

3.3 การขาดบุคลากร พบว่าเกือบทุกหมวดวิชา ยกเว้นหมวดวิชาคณิตศาสตร์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เช่น แนะแนว ทะเบียน ประเมินผลการศึกษา และห้องสมุด มีบุคลากรไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาแต่เดิม ถึงแม้ไม่มีการประกาศใช้หลักสูตรใหม่ โรงเรียนในเขตการศึกษา 5 ก็ขาดบุคลากรอยู่แล้ว จากการวิจัยของกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ในเขตการศึกษา 5 ครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไป⁶ แต่เมื่อมีการประกาศใช้หลักสูตรใหม่ การขาดบุคลากรในโรงเรียนก็เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ เพราะหลักสูตรได้กำหนดให้มีรายวิชาเลือกเพิ่มขึ้น รวมทั้งได้กำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการในการใช้หลักสูตรเพิ่มขึ้น เช่น เจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่ทะเบียน และเจ้าหน้าที่ประเมินผล ดังนั้นเพื่อให้ปัญหาการขาดบุคลากรกระจ่างชัดยิ่งขึ้น กรมวิสามัญศึกษาควรทำการวิจัยว่าครูคนหนึ่งควรทำการสอนสัปดาห์ละกี่ชั่วโมง จึงจะมีประสิทธิภาพสูงสุด เจ้าหน้าที่แต่ละฝ่ายแต่ละคนจะรับผิดชอบนักเรียนได้กี่คนจึงจะเหมาะสม แล้วใช้เกณฑ์ซึ่งเป็นผลจากการวิจัยจัดสรรบุคลากรให้โรงเรียนให้เพียงพอที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ

3.4 วัสดุและอุปกรณ์ หมวดวิชาต่าง ๆ เกือบทุกหมวดวิชา มีปัญหาในการขาดวัสดุอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น และเจ้าหน้าที่ทะเบียนมีวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในงานทะเบียนไม่เพียงพอ รวมทั้งเกือบทุกหมวดวิชามีปัญหาเรื่องความเพียงพอของแบบเรียน ยกเว้นหมวดวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ นอกจากนี้หมวดวิชาต่าง ๆ ยกเว้นหมวดวิชาศิลปศึกษาและหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ ยังมีปัญหาเกี่ยวกับความไม่เพียงพอของหนังสืออ่านประกอบ ดังนั้นบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ คือ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา อาจารย์ผู้สอน

⁶ สุรัฐ ศิลปอนันต์ และคณะ, รายงานการวิจัยปัญหาการศึกษาของจังหวัด และเขต เอกสารวิจัย กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2518, หน้า 43.

และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ควรร่วมมือกันสำรวจวิเคราะห์ว่า ในแต่ละหมวดวิชาที่มีวัสดุและอุปกรณ์ แบบเรียน และหนังสืออ่านประกอบที่จำเป็นต้องใช้บ้าง และควรแสวงหาและจัดซื้อสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นก่อนสิ่งที่ไม่จำเป็น โดยกำหนดไว้ว่าจะต้องแสวงหาและจัดซื้ออะไรบ้าง เมื่อไรและจำนวนเท่าไร

3.5 ห้องพิเศษและสถานที่ที่คงใช้ของหมวดวิชาต่าง ๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่แนะแนวและเจ้าหน้าที่ห้องสมุด โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดห้องพิเศษและสถานที่ใช้ในการเรียนการสอน และที่มีอยู่แล้วก็ยังมีไม่เพียงพอเช่น หมวดวิชาภาษาไทย และหมวดวิชาวิชาภาษาอังกฤษ ยังขาดห้องปฏิบัติการทางภาษา หมวดวิชาคณิตศาสตร์ และหมวดวิชาสังคมศึกษามีห้องคณิตศาสตร์และห้องสังคมศึกษาไม่เพียงพอ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ยังมีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และห้องเรียนสำหรับสาธิตไม่เพียงพอ หมวดวิชาพลานามัยยังมีโรงพลศึกษา และสนามสำหรับใช้ประกอบกิจกรรมในการสอนไม่เพียงพอ หมวดวิชาศิลปะศึกษายังขาดห้องพิเศษ และสถานที่เรียนหมวดวิชาศิลปะปฏิบัติ ยังมีโรงฝึกงานไม่เพียงพอ รวมทั้งยังมีปัญหาเรื่องสถานที่สำหรับให้บริการแนะแนว นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องขนาดของห้องสมุดต่อจำนวนผู้ใช้สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นล้วนแต่มีความจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดผลดี ถ้าขาดสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว หรือมีไม่เพียงพอ การใช้หลักสูตรย่อมสัมฤทธิ์ผลได้ยาก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องส่งเสริมชวนช่วยและพยายามให้มี สิ่งสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วอย่างเพียงพอ

3.6 เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ทุกหมวดวิชาสิ่งที่ไม่มีเลย จำนวนมากคือ คู่มือประเมินผลการเรียนหมวดวิชาที่ขาดกระบวนการสอนคือ สังคมศึกษาและพลานามัย หมวดวิชาที่ขาดโครงการสอนคือ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ และหมวดวิชาที่ขาดคู่มือหลักสูตรคือ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และศิลปะศึกษา สิ่งเหล่านี้อาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องใช้แนวปฏิบัติหรือประกอบการสอน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน หรือหัวหน้าสายวิชาต้องพยายามชวนช่วยจัดหา จัดทำ และแจกจ่ายให้อาจารย์ผู้สอนได้ใช้อย่างเพียงพอ และทั่วถึง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสอนหลักสูตรต้องตระหนักอยู่เสมอว่า ขณะที่เริ่มประกาศใช้หลักสูตรจำเป็นต้องมีเอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรพร้อมอยู่แล้ว

3.7 เนื้อหาวิชาที่หลักสูตรกำหนด ส่วนใหญ่เนื้อหาวิชาแต่ละรายวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ ยกเว้นหมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาภาษาอังกฤษ และหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ มีเนื้อหาวิชามากเกินไป ทำให้เกิดปัญหาเรื่องเวลาที่จะสอนให้ครบคลุมเนื้อหาและความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า ประเด็นนี้เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาหลักสูตรต้องรีบวิเคราะห์วิจัยให้ทราบว่าเนื้อหาวิชา กับเวลาที่กำหนดให้ในหลักสูตรเหมาะสมหรือไม่ หากมีเนื้อหาวิชามาก อาจารย์ผู้สอนก็จะมุ่งสอนให้จบให้จบเนื้อหา ซึ่งทำให้ขาดการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอน การใช้หลักสูตรย่อมไม่สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย เนื่องจากการเรียนในระบบหน่วยกิต นักเรียนจำเป็นต้องใช้เวลาค้นคว้านอกห้องเรียน เพิ่มขึ้นจากที่เรียนในห้องเรียน

3.8 วิธีสอนและวิธีการวัดผล วิธีสอนและวิธีวัดผลในแต่ละหมวดวิชา ซึ่งหัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้สอดคล้องกันในบางหมวดวิชา และมีหลายหมวดวิชาไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ปรากฏอยู่ในระดับปานกลางและระดับต่ำ ซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้เป็นคือ (1) วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้ที่สอดคล้องกันเพียงระดับกลาง เนื่องจากมีสหสัมพันธ์อยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้ไม่ค่อยสอดคล้องกัน เพราะค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ (2) วิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้ที่สอดคล้องกันระดับปานกลาง เนื่องจากมีสหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาภาษาอังกฤษ และหมวดวิชาศิลปศึกษา วิธีสอนและวิธีการวัดผลที่สำรวจพบดังกล่าวแล้ว วิธีสอนและวิธีการวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำและอาจารย์ผู้สอนใช้น่าจะสอดคล้องกันคือ มีสหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เนื่องจากในการใช้หลักสูตรแต่ละหมวดวิชา หัวหน้าสายวิชาน่าจะนิเทศเรื่องวิธีการสอนและวิธีการวัดผลแก่อาจารย์ผู้สอน เพราะเป็นหน้าที่โดยตรงของหัวหน้าสายวิชาที่ได้รับมอบหมายอยู่แล้ว แสดง

ว่าหัวหน้าสายวิชาในบางหมวดวิชาหย่อนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน ดังนั้นเพื่อให้การใช้หลักสูตรบรรลุผลตามเป้าหมายยิ่งขึ้น ในแต่ละสัปดาห์หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนควรมีชั่วโมงว่างตรงกัน อย่างน้อย 1 ชั่วโมง เพื่อใช้ชั่วโมงนี้ประชุมปรึกษากันเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในหมวดวิชาของตน สิ่งที่น่าสังเกตเกี่ยวกับเรื่องวิธีการสอนก็คือ วิธีสอนส่วนใหญ่ที่ใ้ช้มากในหมวดวิชาต่าง ๆ ก็คือ วิธีการสอนแบบบรรยาย แสดงว่าครู อาจารย์ส่วนใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 5 ยังไม่ได้นำเอาเทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ ไปใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะวิชาที่ตนสอน เช่น ในหมวดวิชาสังคมศึกษา ทั้งหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่าใช้วิธีการบรรยายมากที่สุด หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการบรรยายมากที่สุด นับว่าเป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องผิดหลักการสอน คอนเนอร์ และ เอลลีนา (Conner and Ellena)⁷

ได้เขียนไว้ในหนังสือ Curriculum Handbook for School Administrators เกี่ยวกับเรื่องวิธีสอนวิชาต่าง ๆ ซึ่งจะสรุปบางตอนมาพอสังเขปดังนี้ (1) ในการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยส่วนรวมทุกสาขาคควร เน้นวิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวน โดยเน้นให้มีการคิดแบบอุปมาวน วิธีการสอนที่กล่าวนี้อาจแตกต่างกันในรูปแบบ แต่ที่เหมือนกันก็คือ ส่งเสริมให้นักเรียนสนใจและพัฒนาความสามารถในการเรียน มีความรู้อยากเห็นซึ่งจะสามารถค้นพบสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง (2) การสอนวิทยาศาสตร์ ควร เน้นถึงขบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้เรียนต้องได้รับประสบการณ์ด้วยตนเอง ควรให้ผู้เรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับที่จะสังเกต สืบสอบ ทำนาย และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ขบวนการทางวิทยาศาสตร์ จะพัฒนา

7

Forrest E. Conner, and William J. Ellener, Curriculum Handbook for School Administrators (Washington, D.C. : American Association of School Administrators, 1967), pp. 177 - 258.

และผังแนบในตัวผู้เรียน เนื่องจากการเรียนรู้เป็นเรื่องส่วนบุคคล (3) การสอนคณิตศาสตร์ ในปัจจุบันควรใช้วิธี แนะนำให้ค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งบางทีกว่าจะค้นพบ นักเรียนต้องใช้เวลานาน ครูที่จะต้องเริ่มต้นสอนด้วยสิ่งที่เป็นรูปธรรมก่อน เพื่อเป็นแนวทางให้เกิดความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม ครูจะไม่เร่งเร้าให้เด็กแก้ปัญหาแต่แรก แต่จะอนุญาตให้แก้ปัญหา ความคิดรวบยอดที่พัฒนาขึ้นเรียกว่า การอุปมาน ซึ่งใช้แก้ปัญหาโดยทั่วไป และ (4) การสอนวิชาพลศึกษา เมื่อโปรแกรมการสอนเพื่อให้เกิดความคิดในการที่จะเรียนรู้ วิธีสอนจึงควรเน้นวิธีการสอนแบบการแก้ปัญหา การฝึกฝน ทุกคนต้องการเรียนรู้ให้ดีที่สุด เพื่อให้เกิดการรับรู้ ความรู้สึก ความคิด และการกระทำ การรับรู้ นี้จะขยายขอบเขตเป็นการคิดหาเหตุผลสามารถที่จะสรุปและประเมินค่าในที่สุด แนวความคิดเรื่องวิธีสอนของนักวิชาการ กังกล่าวมาแล้ว น่าจะนำมาพิจารณาเพื่อใช้ให้เหมาะสมกับโรงเรียนในประเทศของเรา

3.9 ห้องสมุดโรงเรียน นับว่ามีปัญหามากนอกจากที่กล่าวแล้วก็คือ

เจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้ความเห็นว่า ยังขาดหนังสือประกอบการเรียนตามหลักสูตร ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงาน มีปัญหาในการจัดบริการห้องสมุดให้สัมพันธ์กับหลักสูตรใหม่ รวมทั้งขนาดของห้องสมุดไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้ สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การใช้หลักสูตรไม่บรรลุเป้าหมาย เพราะว่าห้องสมุดนับว่าเป็นหัวใจของการเรียนในระบบหน่วยกิต เพราะนอกจากนักเรียนจะเรียนในห้องเรียนโดยมีครูแนะนำแล้ว นักเรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกห้องเรียนด้วยตนเอง สถานที่ที่มีความพร้อมค่านวัสดุอุปกรณ์ หนังสืออ่านประกอบ รวมทั้งสิ่งแวดลอมที่เอื้ออำนวยในการค้นคว้าก็คือห้องสมุด ถ้าห้องสมุดประสบปัญหาดังกล่าวการใช้หลักสูตรจะบรรลุเป้าหมายได้ยาก ผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนักถึงเรื่องนี้และรีบแก้ปัญหาโดยรีบด่วน สำหรับเรื่องขนาดของห้องสมุดไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้นั้น การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเรื่องนี้อาจทำได้ไม่ยาก เช่น สร้างที่นั่งไม้ไผ่หรือในอาคารที่ว่างอยู่ เพื่อให้นักเรียนใช้สำหรับนั่งพักผ่อนหรืออ่านหนังสือเพื่อบรรเทาปัญหาขนาดของห้องสมุดไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้

3.10 งบประมาณที่ใช้ดำเนินการในแต่ละหมวดวิชา ส่วนใหญ่หมวดวิชาต่าง ๆ ได้รับงบประมาณเพื่อใช้ดำเนินการในหมวดวิชาของตนไม่เพียงพอ ซึ่งได้แก่หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาพลานามัย หมวดวิชาสังคมศึกษา หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ และหมวดวิชาศิลปศึกษา ดังนั้นในการจัดสรรงบประมาณของผู้บริหารโรงเรียนให้แก่หมวดวิชาควรพิจารณาตามความจำเป็นตามลักษณะของหมวดวิชาอย่างเป็นธรรม และให้เหมาะสมกับความจำเป็นในแต่ละช่วงของเวลาที่จะใช้ประโยชน์ ในการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนนั้นควรคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่นักเรียนส่วนใหญ่ รวมทั้งเงินบำรุงการศึกษาและเงินค่าวัสดุฝึกที่เก็บจากนักเรียน ควรส่งผลถึงนักเรียนซึ่งเป็นผู้ชำระเงินโดยตรงในแต่ละปี มิใช่เก็บรวบรวมไว้เพื่อประโยชน์แก่นักเรียนรุ่นหลังโดยไม่มีแผนงานที่แน่นอน

ขอเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช

2518

1.1 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ควรนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการพิจารณาแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรในโรงเรียนของตน

1.2 ควรจัดให้มีการประชุม อบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรที่ยังไม่เคยเข้าร่วมประชุม สัมมนา หรืออบรม เพื่อให้เข้าใจ จุดหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตรใหม่ รวมทั้งวิธีการใช้หลักสูตรใหม่ให้เกิดผล ให้ครบทุกคน ถ้าหากส่วนกลางหรือเขตทำไม่ได้ ก็น่าจะคิดริเริ่มจัดกันภายในโรงเรียนเอง หรือระหว่างโรงเรียนที่มีสภาพภูมิศาสตร์ใกล้เคียงกัน

1.3 กำหนดเป้าหมายการใช้หลักสูตร การติดตามผลและการประเมินผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียน

1.4 โรงเรียนต่าง ๆ ในกลุ่มเดียวกัน ควรร่วมกันจัดทำประมวลการสอน โครงการสอนให้เหมาะกับท้องถิ่นของตน รวมทั้งการเลือกแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ ให้เหมาะสมกับท้องถิ่นของตน

1.5 ควรสำรวจความพร้อมค้ำต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์การสอน บุคลากรและความต้องการของชุมชน เพื่อจะได้เปิดโปรแกรมของหลักสูตร หรือรายวิชาเลือกต่าง ๆ ใ้ได้อย่างเหมาะสม

1.6 ต้องเตรียมงานค้ำบริการในการใช้หลักสูตรเป็นอย่างดี เช่น งานแนะแนว งานทะเบียน งานประเมินผล และงานห้องสมุด โดยจัดหาบุคลากรที่เหมาะสม เตรียมสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ กำหนดค้ำงานหน้าที่ให้ชัดเจน ส่งเสริมให้มีการเพิ่มพูนความรู้โดยใ้ไปปฏิบัติงาน ค้ำต่าง ๆ ในหน้าที่ของตนในวิทยาลัยครูที่อยู่ในท้องถิ่นของตน รวมทั้งใ้ไปศึกษาต่อในสาขา วิชาที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่โดยตรง

1.7 จัดใ้มีการประชุมบุคลากรทุกฝ่ายประจำสัปดาห์ เช่น ประชุมระดับหัวหน้า หน่วยงานเช่น ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ทุกฝ่าย หัวหน้าสายวิชา ทุกสายวิชา หัวหน้าเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งใ้มีการประชุมหมวดวิชาแต่ละหมวดประจำ สัปดาห์ เพื่อแก้ปัญหา ปรับปรุง ส่งเสริมการเรียนการสอน

1.8 กลุ่มโรงเรียนควรพยายามแสวงหาจุดทางเพื่อปฏิบัติงานของตนใ้ครบ ทุกค้ำ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดใ้

1.9 สมาคมทางการศึกษาค้าง ๆ ที่มีอยู่เช่น สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย สมาคมอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา สมาคม เหล่านี้ควรจะมีบทบาทในการริเริ่มสร้างเกณฑ์มาตรฐานประเมินผลหลักสูตร เพื่อให้โรงเรียน ค้าง ๆ ใ้นำไปประเมินผลหลักสูตร และการเรียนการสอนในแต่ละโรงเรียน แล้วหาทาง ปรับปรุงแก้ไขโรงเรียนของตนเอง โดยสมาคมใ้คำรับรองวิทยฐานะเพื่อโรงเรียนใ้ปรับ เข้าสูมาตรฐานที่ตั้งใ้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเรื่องการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ในกลุ่มโรงเรียนประเภทอื่นในเขตการศึกษา 5 คือกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมอาชีวศึกษา แล้วนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกัน

2.2 ควรทำการวิจัยเรื่องการใช้หลักสูตรในหมวดวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรใหม่ แต่ละหมวดวิชาโดยเฉพาะ รวมทั้งการวิจัยเรื่องบริการการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบผลการวิจัยอย่างละเอียดและลึกซึ้งยิ่งขึ้นกว่าการวิจัยครั้งนี้

2.3 ควรทำการวิจัยเรื่องความสอดคล้องของหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 กับความต้องการของท้องถิ่นในเขตการศึกษา 5 เพื่อพิจารณาแก้ไข ปรับปรุง ให้หลักสูตรใหม่เอื้อต่อการนำไปใช้ยิ่งขึ้น

2.4 ศึกษาสภาพการต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลสืบค้นนำไปคิดเป็น แผน แผนต์ โดยให้ฐานเท่ากันแล้วจึง เปรียบ เปรียบ

2.5 ลำดับความถี่ของกต เปรียบ เปรียบ ในแต่ละการาง ไม่เท่ากัน ดังนั้นควรคิดเป็นค่าร้อยละจากจำนวนทั้งหมดในแต่ละเรื่อง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย